Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U102065

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 28-12-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Марченко Галина Віталіївна
2. Halyna V. Marchenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Загальна педагогіка та історія педагогіки

Дата захисту: 08-03-2024

Спеціальність за освітою: 013 Початкова освіта

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 4206

Повне найменування юридичної особи: Житомирський державний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125208

Місцезнаходження: вул. В. Бердичівська, буд. 40, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Житомирський державний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125208

Місцезнаходження: вул. В. Бердичівська, буд. 40, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.09.93

Тема дисертації:

1. Розвиток медіаосвіти майбутніх учителів початкової школи в університетах України (90-ті роки XX ст. – початок XXI ст.)

2. The development of media education of future primary school teachers in universities of Ukraine (the 90s of the 20th century – the beginning of the 21st century)

Реферат/анотація:

1. Актуальність проблеми дослідження обумовлена швидкими темпами розвитку сучасного інформаційного суспільства, появою та широким розповсюдженням глобальної мережі Інтернет як основного джерела інформації, а також глобалізаційними процесами у світі, що призводять до змін у функціонуванні традиційних і нових медіа. Наслідок цих процесів – модернізація системи освіти в Україні (зокрема, початкового та вищого рівнів освіти), виникнення нових професійних вимог до майбутніх учителів початкової школи. Такі зміни передбачають розширення діапазону надання освітніх послуг у педагогічних закладах вищої освіти через упровадження окремої навчальної дисципліни/курсу з медіаосвіти або інтеграції елементів медіаосвіти в чинні навчальні предмети завдяки їхньому оновленню та вдосконаленню. Обґрунтовано методологічні підходи до дослідження окресленої проблеми (акмеологічний, діяльнісний, інформаційний, історико-педагогічний, системний та системно-хронологічний). Описано основні принципи

вивчення досліджуваної проблеми (історизму, об'єктивності, науковості, єдності історичного й логічного). Представлено характеристику методів здійсненого історико-педагогічного дослідження (історико-генетичний, історико-хронологічний, історико-ретроспективний). Проаналізовано джерельну базу дослідження та уточнено сутність базових понять дослідження. Здійснено цілісний аналіз особливостей становлення й розвитку медіаосвіти в багатьох країнах світу. Виявлено, що найбільш прогресивними зарубіжними країнами у сфері медіаосвіти є Австралія, Велика Британія, Канада, Німеччина, США, Фінляндія, Франція та ін. Описано дидактичні складники системи медіаосвіти майбутніх учителів початкової школи. Представлено періодизацію та виокремлено основні етапи розвитку медіаосвіти майбутніх учителів початкової школи в університетах України (90-ті роки XX ст. – початок XXI ст.), що включає чотири послідовних етапи: I етап (1991–1999 рр.) – пострадянський (законодавчий), II етап (2000–2009 рр.) – інституційно-організаційний, III етап (2010–2017 рр.) – концептуально-експериментальний, IV етап (2018–2022 рр.) – апробаційно-стандартизаційний. Виявлено сучасні тенденції розвитку медіаосвіти майбутніх учителів початкової школи в Україні. Проаналізовано та визначено сучасний стан розвитку медіаграмотності майбутніх учителів початкової школи в закладах вищої освіти. Розроблено та описано актуальні напрями розвитку медіаосвіти майбутніх учителів початкової школи в закладах вищої освіти України.

2. The relevance of the research problem is caused by the rapid pace of development of the modern information society, the emergence and wide spread of the global Internet as the main source of information and globalization processes in the world which lead to changes in the functioning of traditional and new media, etc. The consequence of these processes is the modernization of the education system in Ukraine (in particular, the primary and higher levels of education), the emergence of new professional requirements for future primary school teachers. Such changes involve expanding the range of educational services in pedagogical institutions of higher education through the introduction of a separate academic discipline/course in media education or the integration of elements of media education into current educational subjects by updating and improving them. Methodological approaches to the study of the outlined problem (acmeological, activity, informational, historical-pedagogical, systemic and systemic-chronological). The main principles of studying the researched problem (historicism, objectivity, scientificity, unity of historical and logical) are described. The characteristics of the methods of the historical-pedagogical research (historical-genetic, historical-chronological, historical-retrospective) are presented. The source base of the research has been analyzed and the essence of the basic concepts of the research has been clarified. A comprehensive analysis of the peculiarities of the formation and development of the media world in many countries of the world has been carried out. It has been found that the most progressive foreign countries in the field of media education are Australia, Great Britain, Canada, Germany, the USA, Finland, France, etc. The didactic components of the system of media education of future primary school teachers are described. The periodization is presented and the main stages of the development of media education of future primary school teachers in universities of Ukraine (90s of the 20th century – the beginning of the 21st century) are presented which includes four consecutive stages: I stage (1991–1999) – post-Soviet (legislative), Stage II (2000–2009) – institutional and organizational, Stage III (2010–2017) – conceptual and experimental, Stage IV (2018–2022) – testing and standardization. Modern trends in the development of media education for future primary school teachers in Ukraine have been revealed. The current state of development of media literacy of future primary school teachers in institutions of higher education is analyzed and determined. Current trends in the development of media education for future primary school teachers in higher education institutions of Ukraine have been developed and described.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Марченко Г. Особливості впровадження медіаосвіти в Польщі. Українська полоністика. 2018. Вип. 15. С. 139–146.
- 2. Марченко Г. Історичні тенденції розвитку медіаосвіти в Україні та у світі. Нові технології навчання. 2019. Вип. 92. С. 189–197.
- 3. Марченко Г. Методологічні підходи до вивчення проблеми розвитку медіаосвіти майбутніх учителів початкової школи. Нові технології навчання. 2020. Вип. 94. С. 233–237.
- 4. Dubaseniuk O., Marchenko H. Terminological analysis of the essence of «Media education» concept. Zhytomyr Ivan Franko State University Journal. Pedagogical Sciences. 2020. Vol. 2 (101). Pp. 5–16.
- 5. Марченко Г. Критичне мислення як необхідний складник медіаосвіти майбутнього вчителя початкових класів. Інноваційна педагогіка. 2021. Вип. 37. С. 39–42.
- 6. Марченко Г. Термінологічний аналіз сутності категорії «медіаграмотність». Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. 2021. № 80. Т. 2. С. 28–33.
- 7. Марченко Г. Визначення критеріїв, показників та рівнів розвитку медіаосвіти майбутніх учителів початкових класів. Нові технології навчання. 2022. Вип. 96. С. 138–142.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0110U002112

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дубасенюк Олександра Антонівна

2. Oleksandra A. Dubaseniuk

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9447-4527

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Житомирський державний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125208

Місцезнаходження: вул. В. Бердичівська, буд. 40, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Колеснікова Ірина Василівна

2. Iryna V. Kolesnikova

Кваліфікація: к. пед. н., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5444-1176

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад "Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти" Житомирської обласної ради

Код за ЄДРПОУ: 02139713

Місцезнаходження: вул. Михайлівська, 15, Житомир, Житомирський р-н., 10014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Онкович Ганна Володимирівна

2. Hanna V. Onkovych

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9493-9104

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Приватний вищий навчальний заклад "Київський медичний університет"

Код за ЄДРПОУ: 16478809

Місцезнаходження: вул. Бориспільська, буд. 2, Київ, 02099, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Башманівська Любов Андріївна

2. Liubov A. Bashmanivska

Кваліфікація: к. пед. н., доцент, 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7152-3691

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Житомирський державний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125208

Місцезнаходження: вул. В. Бердичівська, буд. 40, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мирончук Наталія Миколаївна
2. Nataliia M. Myronchuk

Кваліфікація: д.пед.н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1360-6381

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Житомирський державний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125208

Місцезнаходження: вул. В. Бердичівська, буд. 40, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Антонова Олена Євгеніївна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Антонова Олена Євгеніївна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Мирончук Наталія Миколаївна
Реєстратор	УкрІНТЕІ

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна